

PILIE TINĖS VISUOMENĖS INSTITUTAS

Pilielinės visuomenės instituto 2021 m. veiklos

ATASKAITA

2022 04 27

Istaigos dalininkai

Viešoji įstaiga „Pilielinės visuomenės institutas“ (toliau – PVI) įregistruota 2004 m.

	Dalininkas	Įnašas
1.	VšĮ Atviros Lietuvos fondas	289,62 EUR
2.	Visuomeninė organizacija "Valdo Adamkaus fondas"	289,62 EUR
	Viso:	579,24 EUR

Istaigos veiklos tikslai, pobūdis ir veiklos rezultatai per finansinius metus

Viešoji įstaiga „Pilielinės visuomenės institutas“ yra pelno nesiekiantis ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio pagrindinė veikla – stiprinti pilietinę visuomenę, aktyviai prisidėti diegiant ir įtvirtinant demokratines bei pilietines vertybes.

Istaigos veiklos tikslai:

- ☞ stiprinti pilietinę visuomenę, aktyviai prisidėti diegiant ir įtvirtinant demokratines bei pilietines vertybes;
- ☞ teikti visuomenei objektyvią ir patikimą su viešąja politika susijusią informaciją;
- ☞ tvirtinti ir ginti viešajame gyvenime pilietinės visuomenės idėją bei principus;
- ☞ padėti piliečiams sąmoningai ir aktyviai dalyvauti viešojoje veikloje, naudotis savo pilietinėms laisvėms ir teisėms.

Institutas veikia šiomis kryptimis:

Skatina pilietines iniciatyvas ir stiprina visuomenės pilietiškumą:

- ☞ siekia partnerystės tarp mokslininkų, politikų, verslo atstovų, žiniasklaidos, nevyriausybių organizacijų, vietos bendruomenių, tarp skirtingų interesų grupių;
- ☞ įtakoja įstatymų leidybos ir politinius sprendimus, vykdydamas atskirų teisės aktų bei viešosios politikos sričių analizę ir teikdamas ta analize pagrįstus siūlymus;
- ☞ kaupia pilietinės visuomenės plėtros patirtį.

Analizuoja viešąją politiką:

- ☞ stebi, analizuoja ir tiria Lietuvos viešąją politiką bei politinę kultūrą; ieško naujų eurointegracijos galimybių ir pristato jas visuomenei;
- ☞ vertina geriausios praktikos Europoje ir pasaulyje pavyzdžius bei jų tinkamumą Lietuvai;
- ☞ atlieka lyginamuosius pokomunistinių šalių tyrimus;
- ☞ analizuoja globalizacijos iššūkius pilietinei visuomenei.

Gina pilietinės visuomenės idėją viešajame gyvenime:

- ☒ viešai išsako nuomonę aktualiais pilietinės visuomenės raidos klausimais;
- ☒ padeda įvairioms interesų grupėms ginti pilietinės visuomenės idėjas;
- ☒ inicijuoja viešas diskusijas ir debatus;
- ☒ įgyvendina edukacinius projektus, prisideda prie suaugusiųjų pilietinio švietimo sistemos kūrimo.

Instituto veiklos planai ateinantiems metams – tęsti tyrimų bei edukacinius projektus, prisidėti prie pilietinei visuomenei svarbių vertybių bei sprendimų advokacijos.

PVI veiklos rezultatų ataskaita už 2021 metus:

Eil.nr.	STRAIPSNIAI	Ataskaitinio laikotarpio
I.	PAJAMOS	13543
1.	Pajamos už suteiktas paslaugas, parduotas prekes	5895
2.	Finansavimo pajamos	7648
3.	Kitos pajamos	-
II.	SĄNAUDOS	12713
III.	VEIKLOS REZULTATAS PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	830
IV.	PELNO MOKESTIS	-
V.	GRYNASIS VEIKLOS REZULTATAS	830

Įstaigos darbuotojai

Darbuotojų skaičius paskutinę praėjusio ataskaitinio laikotarpio 2020 m. gruodžio 31 dieną buvo 1 darbuotojas, paskutinę ataskaitinio laikotarpio 2021 m. gruodžio 31 dieną buvo 1 darbuotojas.

Įstaigos gautos lėšos ir jų šaltiniai per finansinius metus ir šių lėšų panaudojimas pagal išlaidų rūšis

	Gautos lėšos ir jų šaltiniai per 2021 metus	Suma, EUR	Išlaidų rūšys
1.	2 proc. gyventojų pajamų mokesčio	84	Įstatuose numatyti veiklai vykdyti
	Viso:	84	

Įstaigos įsigytas ir perleistas ilgalaikis turtas per finansinius metus

2021 metais PVI neįsigijo ir neperleido ilgalaikio turto.

Įstaigos sąnaudos per finansinius metus, iš jų – išlaidos darbo užmokesčiui

	Sąnaudos	Suma, EUR
1.	Darbo užmokestis	11929
2.	Kitos išlaidos	784
	Viso:	12713

Duomenys apie viešosios įstaigos vadovą, įstaigos išlaidos vadovo darbo užmokesčiui ir kitoms viešosios įstaigos vadovo išmokoms

VšĮ „Pilietinės visuomenės institutas“ direktorės pareigas einančiai Ievai Petronytei-Urbonavičienei 2021 metais buvo išmokėta 6683 EUR darbo užmokesčio, įskaitant visus mokesčius.

Įstaigos išlaidos kolegialių organų kiekvieno nario darbo užmokesčiui ir kitoms įstaigos kolegialių organų narių išmokoms

Tokių išmokų 2021 metais nebuvo.

Įstaigos išlaidos išmokoms su viešosios įstaigos dalininku susijusiems asmenims

Tokių išmokų 2021 metais nebuvo.

Įstaigos veikla, vykdyti projektai, įgyvendinant įstatuose nustatytus veiklos tikslus

Programos ir projektai:

I-II. Pilietinis visuomenės švietimas ir visuomenės įgalinimas

1. „Naujoji švietimo paradigma konkurencinėmis sąlygomis“

Projekto „Naujoji švietimo paradigma konkurencinėmis sąlygomis“ tikslas - sudaryti konkurencingą teisinę, administracinę ir finansinę aplinką nevyriausybinėms švietimo organizacijoms aktyviai dalyvauti švietimo politikos formavime ir įgyvendinime. Atsižvelgiant į LR Konkurencijos įstatymo 4 straipsnį, kuriame reikalaujama sudaryti lygiavertes konkurencines sąlygas visiems paslaugų teikėjams, projektu numatoma prisidėti prie šių švietimo sričių pertvarkos ir tobulinimo: neformaliojo vaikų švietimo tobulinimo, pilietiškumo ugdymo turinio ir įgyvendinimo modelio pertvarkos formaliajame ir neformaliajame ugdyme, neformaliojo suaugusiųjų švietimo plėtros, valstybinių švietimo įstaigų funkcijų ir veiklos bei savivaldybių švietimo paslaugų optimizavimo. Norint užtikrinti, kad šių švietimo sričių pertvarka turėtų ilgalaikį, kokybinį poveikį, projekto metu vykdoma nuolatinė jų įgyvendinimo stebėseną, įskaitant kiekybinę ir kokybinę analizę bei įtraukiant į diskusijas ir siūlyimų rengimą susijusias suinteresuotas puses.

Projektą įgyvendina Nacionalinio švietimo NVO tinklo (Tinklas) nariai, turintys kompetencijų ir patirties numatytose projekte švietimo politikos srityse: Europos namai (vykdantysis partneris), Medardo Čoboto Trečiojo amžiaus universitetas, Pilietinės visuomenės institutas, įtraukiami ir kitų Tinklo narių ekspertai.

PVI šiame projekte 2021 m. įgyvendintų veiklų tikslas buvo prisidėti prie realių pokyčių švietimo sistemoje, užtikrinant didesnę paslaugų įvairovę ir geresnę jų kokybę. Remiantis atlikta konteksto analize ir ankstesnio projekto etapo (2019–2020 m.) patirtimi, pasirinkta viena savivaldybė (Utenos raj.), su kuria buvo toliau intensyviai dirbama individualiai: organizuojamas susitikimų - diskusijų ciklas, skatinantis bendravimą ir bendradarbiavimą tarp švietimo tobulinimu savivaldybėje suinteresuotų grupių: savivaldos, NVO ir kitų švietimo sektoriaus atstovų. Ypatingas dėmesys buvo skirtas problemų išskėlimui ir sprendimų paieškoms, formulavimui bei planavimui „iš apačios“, įgalinant diskusijų dalyvius pačius iškelti ir kartu ieškoti atsakymų

į tuos klausimus, kurie jiems atrodė aktualiausi, atsižvelgiant į jiems žinomą švietimo būklės specifiką savivaldybėje.

2021 m. veiklos: atnaujinti ankstesniame projekto etape rinkti statistiniai 10 savivaldybių duomenys; patikrinti kontekstiniai 10 savivaldybių duomenys (NVO tarybų ir regioninės plėtros tarybų sudėtis ir veikla 2020–2021 m.); išnagrinėti nacionalinio ir savivaldos lygmens strateginiai dokumentai; pasirinkta tikslinė savivaldybė; parengta diskusijų organizavimo metodika: diskusijų scenarijai, pagalbines skaidrės, minčių žemėlapiai; sudaryti potencialių dalyvių sąrašai, vykdyta komunikacija su potencialiais ir ištraukusiais dalyviais, skleista informacija savivaldybėje; surengtos ir moderuotos 3 diskusijos; parengtos rekomendacijos ir pasiūlymai dėl nuolatinių įvairių sektorių atstovus įtraukiančių susitikimų-diskusijų organizavimo Lietuvos savivaldybėse.

Pasiektas poveikis. 1) Diskusijų metu buvo paskatintas kontaktų mezgimas ir apsisukimas nuomonėmis tarp skirtingiems sektoriams atstovavusių dalyvių. Refleksijos metu dalyviai džiaugėsi šia sudaryta galimybe, pastebėdami, jog paradoksalu, tačiau pirmiesiems susitikimams reikėjo impulso iš išorės. 2) Išskirti keturi rajonui svarbūs iššūkiai švietimo srityje – savanorystės skatinimas mokyklose, NVO tarybos įgalinimas, bendrojo lavinimo inovacijos ir didesnis aktyvumas suaugusiųjų švietime, suplanuoti pirmi žingsniai pokyčiams. 3) Dalyviai paskatinti ištraukti į tuo pačiu laikotarpiu vykusį Utenos apskrities NVO tarybų forumą (2021 m. spalio 14 d.), kai kurių dalyvavusių NVO atstovai taip pat parodė interesą susipažinti su nacionaliniu lygmeniu švietimo ir NVO stiprinimo srityje veikiančių NVO veikla, galimai prie jos prisidėti ir taip praplėsti savo ryšius, gauti palaikymą. Veiklos pabaigoje šios NVO jau buvo užmezgę ryšius su rekomenduotomis organizacijomis kitose savivaldybėse. 4) Aptarti klausimai apie praktinius NVO tarybos veiklos aspektus, valdžios ir nevyriausybinio sektoriaus bendradarbiavimą, kurie gali skatinti geresnį bendradarbiavimą tiek švietimo srityje, tiek ir kitose sferose. 5) Dalyvių užpildytos individualaus grįžtamojo ryšio anketos patvirtino, jog diskusijų dalyviams buvo naudingi bendri susitikimai ir diskusija, nuomonių įvairovė, užmezgti kontaktai, bendraminčių ir galimų partnerių suradimas. Visa tai sudaro geras prielaidas tolimesniam savivaldybės ir NVO sektoriaus bendradarbiavimui didinant teikiamų švietimo paslaugų įvairovę bei keliant jų kokybę.

Projektas finansuojamas iš 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ Nr. 10.1.2-ESFA-K-917 priemonės „Visuomenės nepakantumo korupcijai didinimo ir dalyvavimo viešojo valdymo procesuose skatinimo iniciatyvos“.

2. „Žemėlapiuojant Europos pilietinį ugdymą“ („Mapping civic education in Europe“)

2021 m. PVI kaip partneris prisijungė prie *CIVICS Innovation Hub* rengiamo Europos pilietinio ugdymo žemėlapių kūrimo (<https://thecivics.eu/what/mapping-research/>). Kuriamo žemėlapių tikslai – identifikuoti individus ir organizacijas, veikiančius neformalaus bei neinstitucinio pilietinio ugdymo srityje, nustatyti temas ir tikslines grupes su kuriomis jie dirba, iširti, ar ir kaip jie bendradarbiauja, ir analizuoti, kas juos įgalintų inovatyviai ir ryžtingai reaguoti į iššūkius, kylančius Europos piliečiams(-ėms). Duomenys renkami 21-oje Europos valstybėje, vėliau ketinama sukurti viešai prieinamą interaktyvų žemėlapi, vaizduojantį kiekvienoje valstybėje veikiančius individus bei organizacijas pilietinio ugdymo srityje.

2021 m. PVI padėjo įgyvendinti šio žemėlapių kūrimo veiklas vienoje iš 5 pilotinių šalių - Lietuvoje, parengė šalies ataskaitą apie pilietinį ugdymą.

Vykdytąsias projekto partneris – THE CIVICS Innovation Hub, projektą remia Vokietijos Federalinė pilietinio ugdymo agentūra (Bundeszentrale für politische Bildung/bpb).

3. Piliečių diskusijos apie Europos ateitį

2021 m. PVI taip pat kaip partneris prisijungė prie Briuselyje veikiančios visuomeninės organizacijos *Democratic Society* organizuojamų diskusijų apie Europos ateitį ciklo. Ciklo metu 2021 m. pabaigoje ir 2022 m. pradžioje tuo pačiu metu visoje Europoje, 25-iose ES šalyse, organizuotos kiekvieną kartą per 80 piliečių diskusijų apie pagrindinius ES iššūkius, taip įgalinant piliečius išreikšti savo nuomonę, būti išgirstiems ir prisidėti prie ES priimamų sprendimų. PVI prisijungė prie tarptautinės komandos ir padėjo organizuoti bei moderavo dvi diskusijas Lietuvoje gruodžio mėn.

III. Visuomenės tyrimai

4. Pilietinės galios indeksas

Institutas tęsia 2005 metais pradėtus pilietinės visuomenės būklės tyrimus, kuriais siekia išryškinti opiausias spręstinas Lietuvos pilietinės visuomenės problemas. 2007 metais pirmą kartą nustatytas ir paskelbtas kasmet skaičiuojamas visuomenės nuomonės apklausomis pagrįstas Lietuvos pilietinės galios indekso (PGI) tyrimas. Indekso paskirtis – nustatyti, koks yra ir kaip kinta Lietuvos gyventojų domėjimasis viešaisiais reikalais, pilietinis dalyvavimas bei pilietinio dalyvavimo potencialas, gyventojų požiūris į turimas pilietines galias bei socialinės aplinkos palankumo pilietinei veiklai vertinimas. PGI, kartojamas kasmet, leidžia stebėti, analizuoti ir prognozuoti Lietuvos pilietinės visuomenės raidos tendencijas, šių tendencijų kismą bėgant laikui.

2021 m. buvo baigtas rengti, atliktas ir viešai paskelbtas PGI 2020 tyrimas. Šios tyrimo bangos ypatybė – detalesnis dėmesys skirtas Lietuvos gyventojų organizacinei narystei (panašiai organizacinė narystė indekse tirta 2015 m. ir 2016 m.) bei pirmųjų Covid-19 pandemijos metų savanorystei. Tyrimo rezultatai parodė, kad per pirmuosius COVID-19 pandemijos metus Lietuvos visuomenės pilietinė galia ūgtelėjo – 2020 m. indekso vidutinė reikšmė kilo iki 41,3 balo iš 100 galimų, taip aplenkdamas ir 2019 m. fiksuotą iki tol aukščiausią, 39,7 balų reikšmę.

2021 m. Lietuvos visuomenės pilietinės galios indekso 2020 m. tyrimą finansavo LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, reprezentatyvią Lietuvos visuomenės apklausą telefonu tyrimui atliko UAB „Eurointegracijos projektai“. Tyrimo rezultatus galima rasti Pilietinės visuomenės instituto interneto svetainės puslapyje: <http://www.civitas.lt/research/pilietinesgalios-indeksas/>.

IV. Vieši PVI veiklos pristatymai, kita veikla

Be šioje ataskaitoje jau minėtų projektų ir jų rėmuose vykusių renginių, PVI veiklos, patirtis, atlikti tyrimai ir pozicija buvo pristatyti ir kitų renginių (organizuotų įvairių institucijų – LR Seimo, Prezidentūros, Vyriausybės, kitų NVO) metu, nuolat teikti komentarai žiniasklaidai: valdžios ir nevyriausybinio sektoriaus bendradarbiavimo; piliečių bei NVO į(si)traukimo į sprendimų priėmimo procesus; pilietinio ugdymo stiprinimo; dabartinės Lietuvos pilietinės visuomenės galios ir kelių jai stiprinti temomis.

Direktorė
Urbonavičienė

Ieva Petronytė-